EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Cultura | Víctor González | Actualitzat el 25/11/2015 a les 08:00

Manresa, sense galeries d'art

CULTURA-REPORTATGE. A comenÃ§aments dels anys 90, hi havia al centre de la ciutat un circuit de galeries i sales d'exposicions que els amants de l'art o els passejants badocs podien recÃ³rrer a peu. 25 anys desprÃ©s, l'oferta d'arts plÃ stiques, cada vegada mÃ©s escassa, malda per sobreviure en un context de crisi en quÃ¨ les classes mitjanes han perdut poder adquisitiu.Â
A pesar de la davallada econòmica, els experts afirmen que el sector podria recuperar-se amb el suport de les administracions públiques i les institucions privades, tal com demostra el cas de les arts escèniques. En una columna d'opinió publicada el passat dissabte 5 d'octubre a Regió7, el periodista manresà Toni Mata afirmava que "Manresa és una ciutat sense galeries i amb una oferta expositiva irregular". Per resoldre la manca d'espais per a les arts plàstiques a la capital del Bages, Mata suggeria als responsables de les polítiques públiques i les iniciatives privades en aquest àmbit que s'inspirin en l'èxit del projecte del Kursaal, el qual permet oferir al públic de tota la comarca una programació d'arts escèniques àmplia i de qualitat. "La ciutat deu als seus habitants l'oportunitat de gaudir d'un espai on admirar la producció d'aquells que han excel·lit en el noble art de la pintura, un punt de trobada que esdevingui un referent", sosté l'articulista, que proposa, "fent volar coloms", el nom de l'edifici de l'Anònima per ubicar-hi el centre. Aquest equipament municipal, insinua Mata, faria justícia al llegat dels artistes locals i, de retop, estimularia l'obertura de noves galeries d'art.

Des del començament de la dècada dels noranta fins als primers anys de la crisi econòmica, van conviure a Manresa aproximadament mitja dotzena d'establiments dedicats a les arts visuals. Cal tenir en compte que, durant aquest període, se'n van obrir alguns i d'altres van tancar. Com recorda l'expresident del Cercle Artístic de Manresa, el pintor Eduard de Pobes, fa vint anys encara hi havia al centre de la ciutat un circuit de galeries que els amants de l'art podien recórrer a peu. Els noms dels establiments que formaven part de la ruta a principi dels noranta --cap d'ells no ha sobreviscut el pas del temps-- romanen en la memòria dels manresans: Xipell, Monart, Sergio Sánchez, Art Marc's i Granero, entre d'altres. A tots aquests espais, s'hi van sumar la llibreria Símbol, que el 1992 es va transformar en una galeria d'art, i la sala Chelsea, al carrer de Sant Miquel. Al cap de poc temps, també van inaugurar-se la galeria Passeig Art i la sala Giacometti, la qual van regentar l'artista bagenc i expresident del Cercle Artístic, Francesc Torres i la seva companya, Montse Pérez.

El pintor Eduard de Pobes Foto: El Setmanari.cat

Panorama actual

Després d'uns anys de tancaments i d'obertures, el panorama d'expositors d'arts plàstiques va estabilitzar-se novament en mitja dotzena a la primeria del segle XXI. En aquell moment, la llista de galeries la formaven, d'una banda, les sales antigues que no havien plegat el ram (Xipell i Granero) i, de l'altra, els espais creats de nou (Art-7, Rua X d'Art, Espai d'Art Rubiralta). Una d'aquestes galeries més recents --Arrend'art-- oferia als clients la possibilitat de llogar les obres, les quals també podien comprar-se al comptat. D'aleshores ençà, gairebé totes les galeries d'art que hi havia a Manresa han abaixat la persiana. Avui dia només en resta l'Espai d'Art Rubiralta, on es fan exposicions de tant en tant, la galeria del Cercle Artístic de Manresa, que és l'única de la ciutat que disposa de la llicència pública per a la venda d'obres d'art, i la sala d'exposicions de fotografia de l'associació Foto Art Manresa, situada al primer pis del Casal de les Escodines.

Paral·lelament a les galeries d'art privades, la majoria de caixes d'estalvis que han operat a Manresa en els darrers 25 anys han finançat espais per a la pintura i l'escultura, bona part dels quals ja no existeixen. Concretament, cal destacar les sales d'exposicions dependents de la Caixa de Barcelona, de la Caixa de Pensions, de Caixa Catalunya i de la Caixa Manresa (aquesta darrera sala, que ara duu el nom d'Espai La Plana, era un centre expositiu important fa

uns anys, tant pel que fa a la quantitat com a la qualitat d'obres exhibides). Per completar el retrat de les arts plàstiques a Manresa, però, s'ha d'afegir a aquest catàleg la sala d'exposicions i l'Espai7 de la Biblioteca del Casino, els espais dedicats a les arts del Museu Comarcal de Manresa, la sala d'exposicions de Casa Lluvià (seu del Col·legi d'Arquitectes), l'Arxiu Comarcal, que organitza mostres ocasionalment amb fons del centre, el Centre Cívic Selves i Carner, altres establiments com ara bars, restaurants i cafeteries (Las Vegas i Gourmet, per exemple) i llibreries (el racó de l'art de la Papasseit, a la plaça de Gispert).

Racó de les exposicions de la llibreria Papasseit Foto: Víctor Gonzàlez

"Les galeries d'art que hi havia a Manresa han hagut de tancar en els últims anys per falta de comerç. Ara per ara no hi ha prou negoci", lamenta de Pobes. Segons l'expresident del Cercle Artístic, l'actual crisi econòmica, que, entre altres conseqüències, ha provocat una pèrdua de poder adquisitiu força rellevant en les classes mitjanes, és el factor principal que explica la desaparició de les sales d'art del paisatge urbà de Manresa. "La crisi ha afectat tots els sectors productius, és clar. Malgrat tot, els negocis relacionats amb el món de l'art l'han patit d'una manera més dràstica perquè les obres d'art són béns de luxe. Cal tenir en compte que el gruix de clients de les galeries, si més no a Manresa en els darrers 20 o 30 anys, han estat les classes mitjanes i, en menor mesura, les classes altes", sosté de Pobes.

Un dels efectes a mitjà termini d'aquesta baixada progressiva de les vendes d'obres d'art durant l'última dècada ha estat el canvi d'hàbits en relació amb el galerisme, afirma de Pobes. "Quan encara hi havia un circuit de galeries a Manresa, molta gent interessada en l'art i la cultura tenia el costum de fer una passejada per la ciutat el divendres o el dissabte al vespre i visitar-hi les exposicions. Una part dels visitants comprava pintures i escultures. D'aquesta manera, les sales podien ser sostenibles econòmicament. El fet que totes les galeries que hi havia al centre hagin hagut de tancar ha transformat les pràctiques de consum cultural de les arts plàstiques", apunta.

Suport

A pesar del tancament de galeries, de Pobes defensa que l'interès per l'art i "les obres fetes pels artistes locals" encara es manté ben viu a Manresa i arreu de la comarca. Per demostrar-ho, en posa dos exemples: en primer lloc, la darrera exposició dedicada al conjunt de l'obra del pintor i escenògraf manresà Josep Mestres Cabanes, que va inaugurar-se a mitjan abril d'enguany i s'ha mostrat en dos espais diferenciats (el Centre Cultural el Casino i el Museu Comarcal de Manresa) i, en segon lloc, l'última mostra retrospectiva sobre el pintor manresà Josep Vila Closes, que es va poder visitar a la sala d'exposicions del Casino des del passat 25 d'agost fins al 25 d'octubre. "Totes dues exposicions van aplegar molta gent i, pel que sembla, van agradar força a tothom", remarca de Pobes.

Així doncs, si encara hi ha un públic afeccionat a l'art a Manresa i el Bages, quines polítiques s'haurien d'impulsar des de les administracions públiques i les institucions privades per oferir una programació més àmplia i variada en l'àmbit de les arts plàstiques? Segons de Pobes, ara la tasca més urgent és "tornar a incloure la pintura i l'escultura en el discurs cultural". "Les arts escèniques tenen suport, tant dels governs com de les empreses del territori. Per què les arts plàstiques cada vegada estan més excloses de la vida pública?", es pregunta.